

Streszczenie rozprawy doktorskiej mgr Marcina Rojszczaka /j.polski/ pt.

„Ochrona prywatności w cyberprzestrzeni w prawie polskim i międzynarodowym z uwzględnieniem zagrożeń wynikających z nowych technik przetwarzania informacji”

Przedmiotem pracy jest próba oceny, czy istniejące lub planowane rozwiązania prawne stanowią skuteczny środek ochrony prywatności przed zagrożeniami związanymi z nowymi technikami przetwarzania informacji. W ostatnich latach problem niedopasowania norm prawnych do regulacji zdarzeń mających miejsce w cyberprzestrzeni coraz częściej jest wskazywany jako jedna z barier dalszej ewolucji w kierunku społeczeństwa opartego na wiedzy. Nowoczesne techniki przetwarzania, takie jak przetwarzanie w chmurze (*cloud computing*), analityka dużych zbiorów danych (*Big Data*) czy Internet Rzeczy (*Internet of Things*) łączą się z nowymi możliwościami, ale również nieznanymi dotąd zagrożeniami – w tym dla obszaru praw podstawowych.

Przystępując do analizy powyższego problemu, szczególną uwagę zwrócono na omówienie regulacji ponadnarodowych, zarówno związanych z systemami ochrony praw człowieka, jak i aktami dotyczącymi ochrony danych osobowych. Systemy ochrony praw człowieka od przeszło pięćdziesięciu lat stanowią prawnie wiążący międzynarodowy mechanizm ochrony praw podstawowych, w tym także prawa do prywatności. W pracy omówiono i przeanalizowano treść prawa oraz zakres ochrony przewidzianej między innymi postanowieniami Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Europejskiej Karty Praw Człowieka.

Szczegółowej analizie poddano także system prawa UE, w tym reformowany obecnie europejski model ochrony danych oparty przepisy rozporządzenia 2016/679. Na przykładzie prawa unijnego poszukiwano odpowiedzi na pytanie, czy transnarodowe prawo UE ma potencjał prowadzący do standaryzacji w zakresie ochrony prywatności, a w efekcie do stworzenia bezpiecznej przestrzeni przetwarzania danych, wykraczającej poza granice państw członkowskich UE.

W pracy rozważono także, czy i w jakim zakresie krajowy prawodawca może poprzez przepisy lokalne uzupełnić luki lub braki związane z funkcjonowaniem regulacji ponadnarodowych. W szerszym ujęciu – czy w ogóle kwestia ochrony prywatności w cyberprzestrzeni może być zapewniona poprzez normy, których zakres stosowania wyznaczany jest granicami poszczególnych państw?

Celem przedstawionych rozważań było zbadanie niedoskonałości obowiązujących norm prawnych – krajowych, unijnych i międzynarodowych. Jednocześnie na podstawie

wyników cząstkowych możliwe stało się sformułowanie wniosków *de lege ferenda* odnośnie warunków brzegowych, jakie powinny być uwzględniane w przyszłych działaniach legislacyjnych, aby stanowione prawo w odpowiedni sposób rozwiązywało zidentyfikowane problemy.

Rozprawę podzielono na osiem rozdziałów, zgrupowanych w dwóch częściach. W rozdziale pierwszym omówiono kluczowe terminy, takie jak *prywatność*, związane z nią *prawo do prywatności*, a także *cyberprzestrzeń* oraz wzajemna relacja pomiędzy ochroną danych osobowych a ochroną prywatności. W rozdziale drugim przedstawiono analizę i omówienie najważniejszych systemów ochrony praw człowieka,. Rozdział trzeci poświęcono przedstawieniu najważniejszych aktów prawnomiędzynarodowych, w większości o charakterze niewiążącym, wprowadzających wytyczne dotyczące ochrony danych osobowych. W kolejnym, czwartym rozdziale przedstawiono akty prawne oraz obszary regulacji związane z prawem UE. W rozdziale piątym omówiono płaszczyznę przepisów krajowych oraz roli krajowego prawodawcy w obszarze ochrony prywatności w cyberprzestrzeni. W kolejnych trzech rozdziałach omówiono wybrane zagadnienia dotyczące najważniejszych, zdaniem autora, problemów związanych z ochroną prywatności w cyberprzestrzeni: w rozdziale szóstym - model chmury obliczeniowej, w rozdziale siódmym – analizy dużych zbiorów danych (*Big Data*), a w rozdziale ósmym – obecne możliwości władzy publicznej związane z prowadzeniem masowych programów inwigilacji.

Rozprawę kończy podsumowanie, w którym zebrano wnioski cząstkowe i na ich podstawie określono, czy i w jaki sposób normy prawnomiędzynarodowe powinny tworzyć ramy ochronne i regulacyjne w zakresie prawa do prywatności w cyberprzestrzeni.